

METODERAPPORT SKUP 2010

Innsamlings- skandalen

Frank Haugsbø

Innsamlingskandalen

Jouralist:

Frank Haugsbø
frank.haugso@vg.no
tlf.: 90548992

Redaksjon:

Verdens Gang,
Akersgata 55, 0180 Oslo
Pb.1195, Sentrum, 0107 Oslo

Publiserte artikler:

- Han sier han samler inn penger til Haiti. Men ingen har fått en krone. 01.02.2010, Verdens Gang.
- Nekter å oppgi fortjenesten. 02.02.2010, Verdens Gang.
- De samlet inn 29 millioner til barn i nød. Men bare 564.000 kroner kom frem. 28.08.2010, Verdens Gang.
- Nødhjelpspenger gikk til bensin og mat. 28.08.2010, Verdens Gang.
- Telefonselgerne sa de hadde reddet 413 barn. 29.08.2010, Verdens Gang.
- - Jeg ble truet med inkasso. 30.08.2010, Verdens Gang.
- Dobbeltrolle for nødhjelpsarbeiderne. 31.08.2010, Verdens Gang.
- Telesalgfirmaene risikerer massekrav. 02.09.2010, Verdens Gang.
- Samler inn fortsatt. Politianmeldt for bedrageri. 23.09.2010, Verdens Gang.
- Reagerer på pengeinnsamling. 27.09.2010, Verdens Gang.
- Krever at innsamlingsreglene blir strengere. 12.10.2010, Verdens Gang.
- Bør nektes å drive business. 15.12.2010, Verdens Gang.
- - Beriket seg på innsamlingsmidler. 16.12.2010, Verdens Gang

Bakgrunn for saken

Onsdag 20. januar 2010 ble undertegnede oppringt hjemme av en kvinne som sa at hun representerte Foreningen for Barnas Fremtid. Kvinnen hevdet at foreningen samlet inn penger til barn som var rammet av jordskjelvkatastrofen på Haiti, og ba om støtte.

Telefonen kom bare åtte dager etter jordskjelvet, på et tidspunkt da de store hjelpeorganisasjonene var helt i startfasen med sitt hjelpearbeid under svært vanskelige forhold på Haiti. Jeg stusset derfor over at en organisasjon som jeg aldri hadde hørt om tidligere, allerede var i gang med å samle inn penger til jordskjelvofrene.

Neste dag gikk jeg inn på nettsidene til Foreningen for Barnas Fremtid (FFBF). Der presenterte FFBF seg som en internasjonal og nonprofit humanitær hjelpeorganisasjon for barn i nød, med det mål å gi syke og handikappede barn et håp for fremtiden.

“ Våre midler går uavkortet til de institusjoner som kan hjelpe barna som trenger det. Det kan være barnehjem, slik at våre midler blir brukt til driften av barnehjem. Som innkjøp av mat, medisiner, klær, renhold og ikke minst personer som kan gi barna nærhet og omsorg.”

FFBF hevdet videre at de støttet driften av institusjoner der det bodde handikappede, aidssyke eller hjertesyke barn, og at de var med og driftet prosjekter over hele verden. Nå ba de om penger til jordskjelvofrene på Haiti.

“ FFBF jobber intenst med inntektsbringende tiltak for å kunne sende livsviktig nødhjelp til Haiti. Du kan også være med å hjelpe, ved å kjøpe FFBFs kalendere hvor overskuddet doneres bort til livreddende arbeid på Haiti”

Siden det ikke var lagt ut noe konkret informasjon om de påståtte prosjektene på nettsidene, bestemte jeg meg for å ettergå påstandene fra foreningen.

Det skulle vise seg å bli starten på en historie om telefonselgere på Hamar som fikk gavmilde nordmenn til å gi 29 millioner kroner til nødstilte barn i noen av verdens fattigste land. Bare 564.000 kroner - mindre enn to prosent av det innsamlede beløpet - ble brukt på gode formål.

Innledende arbeid

I de kommende dagene snakket jeg med flere ledende aktører i norsk nødhjelps- og bistandsarbeid, blant annet Norges Røde Kors, Redd Barna, Kirkens Nødhjelp, Leger uten Grenser og Norad. Ingen av organisasjonene kjente til Foreningen for Barnas Fremtid, eller foreningens arbeid. Søk på internett ga heller ikke noen svar om foreningens angivelige virksomhet i andre land.

I Brønnøysundregisteret sto FFBF oppført i Enhetsregisteret med 25 år gamle

Øyvind Strandvik som styreleder og daglig leder. Det fremkom også at Sjur Lothe Larsen og Mikkel Aukrust tidligere hadde sittet i foreningens styre i en kort periode etter oppstarten høsten 2008. Begge skulle senere komme i søkelyset i forbindelse med en konkurs i et telesalgfirma og politianmeldelser av flere humanitære organisasjoner på Hamar.

22. januar sendte jeg en epost til Øyvind Strandvik, der han ble bedt om å dokumentere påstandene på FFBF sine nettsider. Blant annet spurte jeg Strandvik hvor mye penger de hadde samlet inn, og hvor mye av dette som hadde gått til prosjekter utenlands.

Strandvik svarte samme dag, men la ikke frem noe dokumentasjon. Han opplyste at inntjente midler i 2009 ville bli donert bort etter årsmøtet i februar 2010, og at det på dette tidspunktet var samlet inn 640.000 kroner.

Til spørsmålet om hvor mye som var samlet inn til Haiti, og hvilke prosjekter på Haiti pengene skulle gå til, skrev 25-åringen:

“Er i kontakt med flere organisasjoner som jobber der, for å donere pengene gjennom dem som allerede er etablert der. Det er enda ikke startet noe tiltak utover det som er lagt ut på vår hjemmeside, men vi håper det skal komme inn noe der slik at vi får bidratt på Haiti.”

Mandag 25. januar skrev Strandvik i en ny epost at de ville finne en organisasjon eller forening som drev under kriteriene som var nevnt på nettsidene, og at de da ville oppfylle det som var beskrevet.

28. januar, dagen etter at VG hadde spurt Norges Røde Kors om de kjente til Foreningen for Barnas Fremtid, sendte organisasjonen ut en pressemelding der de oppfordret givere til kun å bruke Røde Kors sine egne innsamlingskanaler. Pressemeldingen var signert kommunikasjons- og markedsdirektør Bernt G. Apeland.

“Det er uaktuelt for Røde Kors å samarbeide med profesjonelle innsamlingsorganisasjoner. Bare på denne måten kan vi garantere at 95 prosent kommer helt frem til dem som trenger det på Haiti.”

Den siste uken i januar rettet VG flere forespørsler til Strandvik om et intervju. Tirsdag 26. januar ga han uttrykk for at han ville møte oss på Hamar, men dette gikk han tilbake på samme ettermiddag. Han ville heller ikke la seg fotografere.

Innsamlingskandalen

Vi bestemte oss da for å prøve å ta et bilde av ham uten hans medvirkning. Vi var kjent med hva slags bil Strandvik kjørte, og etter tre timers leting på alle parkeringsanlegg og parkeringsplasser i Hamar, både over og under jorden, fant vi bilen.

Strandvik ble fotografert da han kom for å hente bilen like etterpå. Vi gjorde ham oppmerksom på at vi hadde tatt bilder av ham noen dager senere.

Første publisering

1. februar publiserte VG den første artikkelen om Foreningen for Barnas Fremtid. Artikkelen over to sider hadde tittelen "Han sier han samler inn til Haiti. Men ingen har fått en krone".

Leder i Innsamlingskontrollen, Børre Hagen, var nådeløs i sin kritikk av FFBF.

" Dette representerer graverende brudd på god innsamlingskikk og vitner dessuten om en gjennomgående mangel på seriøsitet", sa Hagen.

2. februar hadde VG en oppfølger på trykk med tittelen "Nekter å oppgi fortjenesten".

I oppfølgersaken ble det satt søkelys på at telefonsalgfirmaet som samlet inn penger til Foreningen for Barnas Fremtid, Yacom Telesales, ikke ville opplyse hvor mye de hadde tjent på avtalen med FFBF. Medeier Sjur Lothe Larsen grunnga dette med at de ikke kunne omtale kunder eller kundeforhold.

Vegar Bjerke, som eide telesalgsselskapet sammen med Lothe Larsen, ville ikke uttale seg om saken. I en epost til VG 29. januar skriver Bjerke, som er kaptein på HamKam og en profilert idrettsutøver i Hamar-distriktet, i en epost at han ikke forstår hvorfor navnet hans skal nevnes i denne saken i det hele tatt.

Yacom telesales gikk konkurs i desember 2009. Avtalene selskapet hadde med humanitære organisasjoner ble etter konkursen overtatt av et annet selskap som kontrolleres av Bjerke og Lothe Larsen.

Strandvik fikk utover vinteren og våren flere henvendelser der han ble bedt om å svare på om foreningen hadde donert bort pengene de hadde lovet å gi bort på årsmøtet i februar, og til hvem. Noe svar på dette kom aldri, men 18. mars skrev han følgende i en epost:

" Da får du bare følge med videre på hjemmesiden, jeg uttaler meg ikke ett ord til deg igjen etter måten du behandlet meg på sist jeg uttalte meg".

19. april 2010 ble Foreningen For Barnas Fremtid nedlagt og slettet i Brønnøysund-registeret. Nettsiden ble samtidig fjernet.

Innsamlingskandalen

Flere organisasjoner

Mens vi undersøkte virksomheten til Foreningen for Barnas Fremtid, fant vi informasjon om at det eksisterte flere lignende humanitære organisasjoner i Hamar og omegn.

Felles for alle var at de hevdet de hevdet samlet inn penger til nødstilte barn i fattige land, og at de brukte telefonselgere som jobbet i selskapene til Sjur Lothe Larsen og Vegar Bjerke. Mange av de impliserte kjente hverandre personlig, viste det seg.

SID Norge hevdet at de samlet inn penger til barn i Dandora-slummen i Kenya. Nødhjelp Romania - en innsamlingsaksjon tilhørende SID Norge - hevdet at de hjalp nødstilte barn i Romania. Foreningen for Barnas Fremtid, som påstod de samlet inn til jordskjelvofre på Haiti og driftet prosjekter over hele verden - samlet også inn penger i navnet til Child Care.

VG fikk tilgang til dokumenter som viste at disse organisasjonene til sammen hadde samlet inn 29 millioner kroner fra februar 2008 til mai 2010. Kun 564.000 kroner var overført til utlandet. 26 millioner kroner ble tilbakeført til selskapene til Vegard Bjerke og Sjur Lothe Larsen, mens resten av pengene i hovedsak gikk til drift av de humanitære organisasjonene.

VG fikk også tilgang til lydfiler, salgsmanualer og andre interne dokumenter som viste hvordan telefonselgerne jobbet. Denne dokumentasjonen fikk vi tilgang til etter å ha snakket med et stort antall kilder over en lengre periode. Dette ga oss et godt innblikk i hva slags metoder telefonselgerne brukte for å samle inn penger.

Bobestyrer Hans Bogsti var sjokkert over hvor lite penger som hadde kommet frem til formålene som givne rundt i landet trodde de hadde gitt penger til.

“Konklusjonen er at så godt som alt som er blitt innsamlet har gått til innsamlings-selskapene. I tre av organisasjonene er kontoene regelmessig blitt bortimot tømt en gang i måneden”, uttalte han.

VG kunne også avsløre at rundt 90.000 kroner av de innsamlede midlene var brukt til forbrukskjøp i Hamar-distriktet vinteren 2010. I flere måneder ble kontoene til SID Norge og SID Norge Romania belastet ved kjøp av bensin, dagligvarer og elektrovarer. Flere tusen kroner ble brukt på frisørsalonger og pizzarestauranter, samt kontantuttak i minibank. Det var også overført penger til Sjur Lothe Larsens private konto.

Uno Solberg, som overtok ledervervet i SID Norge i mars 2010, forklarte at forbrukskjøpene utelukkende knyttet seg til et besøk av tre personer fra Sid Kenya som oppholdt seg i Norge i tre måneder.

Lederen for SID og Nødhjelp Romania, Mikkel Aukrust, svarte ikke på VGs henvendelser før publiseringen i august. Men i en epost Aukrust hadde sendt VG 11. februar, like etter at han hadde fjernet Nødhjelp Romania sine nettsider, sa han dette om organisasjonens akviteter.

Innsamlingskandalen

“En ting er i hvert fall sikkert, pengene som er samlet inn er blitt sendt ned til Kenya og Romania.”

VG har flere ganger bedt SIDs nye leder redegjøre for hvem som nyter godt av de innsamlede pengene, og hvor mye som sendes til prosjektene i utlandet. Solberg hevder at de støtter prosjekter i Romania hver måned, men vil ikke oppgi tall.

Heller ikke lederen for FFBF, Øyvind Strandvik, ville svare på spørsmål om hvor pengene som var samlet inn til organisasjonen hans hadde tatt veien.

Verken Vegar Bjerke eller Sjur Lothe Larsen svarte på VGs skriftlige spørsmål. De to kompanjongene ville heller ikke stille til intervju. Torsdag 26. august ble begge oppsøkt av en journalist og fotograf på Hamar, i et forsøk på få dem i tale. Heller ikke da ville de la seg intervju.

Fredag formiddag sendte Bjerke en epost til VG der han skrev at det ville komme svar på VGs spørsmål innen fristen som var satt klokken 13.00 samme dag, men noe svar kom aldri. I løpet av dagen ble det gjort nye forsøk på å få de to i tale, uten hell.

Fredag ettermiddag fikk VG et kort tilsvarende fra advokat Liv Marit Dobloug, som benektet at det var begått ulovligheter. Hun sa at det var direkte feil at det var samlet inn 29 millioner kroner og at nesten alt ble beholdt selv. Verken advokaten, Bjerke eller Lothe Larsen har i ettertid gjort noen forsøk på å korrigere VGs opplysninger.

I rapporten til borevisoren fra PriceWaterhouseCoopers, som VG fikk tilgang til, ble det konkludert med at konkursen i telesalgsselskapet var fremprovosert, og at det var begått flere lovbrudd:

- En rekke bilag uten underliggende dokumentasjon.
- Manglende dokumentasjon ifm med reise/diett/utleggsrefusjon.
- Utstrakt bruk av bedriftens bankkort og kontantuttak fra bankkonti uten beviselig dokumentasjon.
- Det er en rekke innkjøp og tjenester som skulle vært behandlet som lønnspliktige ytelser, deriblant reiser, gaver, bespisning, kontanter gitt til ansatte og ledelsen i forbindelse med premiering utover gitte beløpsgrenser.
- Privatuttak (og lån) til daglig leder og andre nærstående er ikke tilbakebetalt eller trukket i lønn.

Slik fikk de inn penger

I dagene etter at den første saken om Innsamlingskandalen var publisert, kunne VG i detalj avsløre hvordan telefonselgerne på Hamar klarte å overtale folk til å gi penger til de angivelige formålene. Blant annet fikk vi tilgang til en rekke lydopptak der telefonselgerne skrøt uhemmet av hvor mange barn de hadde reddet.

“ Takket være deg og andre godhjertede nordmenn så har vi reddet 413 barn i slummen i Kenya. Nå er vi begynt å jobbe på spreng for å redde enda flere ”, sier en selger på et opptak VG er i besittelse av.

Mange av personene som blir oppringt, er eldre og tydelig svekkede personer. Noen har problemer med å høre hva som blir sagt. VG har også tilgang til kundelister som viser at stort flertall av personene som ringes opp er over 60 år. På listen har VG funnet en person over 90 år.

I dag tilbyr flere firmaer “vaskede” telefonlister der man kan kjøpe telefonnumre til personer i bestemte aldersgrupper. Mange av henvendelsene VG fikk om personer som følte seg presset til å gi, gjaldt også eldre.

I løpet av tre år betalte en 83 år gammel kvinne fra østlandet inn 116.000 kroner til ulike hjelpeorganisasjoner. 40.000 kroner ble sendt til Nødhjelp Romania og Foreningen for Barnas fremtid.

15. juli i fjor sendte Nødhjelp Romania en faktura til kvinnen på 4029 kroner for salg av et kunstbilde. I forsendelsen lå det et postkort med kunstrykk.

“Det er helt forferdelig å se hvor mye penger hun har gitt bort til disse folkene. Jeg blir kvalm”, sa kvinnens svigerdatter til VG.

Hun og mannen fant 60 fakturaer etter at 83-åringen ba om hjelp til å få stoppet regningene.

“ De spiller på medfølelse hos eldre, som ser seg forpliktet til å hjelpe ”.

Tidligere ansatte i callsenteret fortalte VG at de fikk utlevert ferdige tekster som de brukte for å overbevise folk om å gi penger, og at de aldri skulle ta et nei for et nei.

I en av instruksene, som VG publiserte 29. august, starter samtalen med at telefonselgeren sier at de ringer kun for gi vedkommende en liten gladmelding, og at det ikke er grunn til bekymring.

“For jeg vet ikke om du er klar over det selv, men takket være deg og mange andre, så har vi fått satt opp et barnehjem som har redda over 200 barn, og det regner jeg med at du er glad for å høre?”

Innsamlingskandalen

VG har også ferdigskrevne argumentasjonslister som skal ha blitt brukt når personer ble oppringt kom med innvendinger og var lite villige til å gi penger, samt materiell i spørreteknikk.

Daglig leder Sjur Lothe Larsen hevdet overfor VG at de skriftlige instruksene var falske og plantet for å sverte selskapet. Da han fikk vite at VG satt på lydopptak av samtaler mellom telefonselgere og personer som oppringt, gjorde han oss oppmerksom på at noen kunne ha gjort seg skyldig i en straffbar handling.

Han pekte på at opptakene var sensitiv informasjon, underlagt Datatilsynets strenge retningslinjer, og at det derfor var viktig for selskapet å vite hvor lekkasjen kom fra. I en epost forlangte Lothe Larsen svar på hvor VG hadde fått tilgang til disse opptakene fra.

Dobbeltrollene

Flere personer som hadde sentrale verv i de humanitære organisasjonene, jobbet samtidig i firmaet som samlet inn penger til de samme organisasjonene.

Mikkel Aukrust var styreleder og daglig leder i SID Norge fra starten i desember 2007 til mars 2010. I deler av denne perioden jobbet han og fikk lønn fra callsenteret Yacom Telesales, som hadde SID som kunde. Aukrust innrømmet overfor VG at dette kunne virke uryddig for utenforstående.

Han var også styreleder i Foreningen for Barnas Fremtid i to uker under oppstarten i oktober 2008.

Mikkel Aukrust var ikke alene om å inneha en slik dobbeltroller. Eier og daglig leder i telesalgsselskapet som samlet inn penger for Foreningen for Barnas Fremtid, Sjur Lothe Larsen, var selv med på å stifte foreningen. Også Lothe Larsen vedgikk overfor VG at dette kunne virke uryddig.

Ola Hauge Vardebakken, styremedlem i Foreningen for Barnas Fremtid, var ansatt i callsenteret til Bjerke og Lothe Larsen før han ble med i FFBF.

Leder i Innsamlingskontrollen, Børre Hagen, sa følgende om denne rolleblandingene:

“Å være ansatt i firmaet som samler inn penger til egen organisasjon er mot enhver innsamlingskikk. Dette er bukken og havresekken.”

Konsekvenser

- 25. august ble det kjent at Forbrukerombudet hadde politianmeldt selskapet Yacom Telesales og personene bak organisasjonene SID Norge/Nødhjelp Romania og Foreningen for Barnas Fremtid, for grovt bedrageri.

Anmeldelsen hadde vært unntatt offentlighet siden den ble innlevert i mai. Men etter at VG hadde gjort flere henvendelser til Forbrukerombudet om organisasjonene på Hamar, fant ikke ombudet lenger grunn til å unnta saken fra offentlighet.

I anmeldelsen er det blant annet vist til VGs omtale av Foreningen for Barnas Fremtid. Daværende forbrukerombud Bjørn Erik Thon skriver:

“Jeg har grunn til å tro at lite eller ingen av de midlene som er samlet inn til SID Norge/Nødhjelp Romania og Foreningen for Barnas fremtid har gått til humanitære formål.”

Thon karakteriserte saken som svært alvorlig:

“Da dette dreier seg om en sak hvor flere tusen forbrukere kan være rammet og bedrageriet dreier seg om millionbeløp, ber jeg politiet prioritere saken. Det er etter mitt syn svært viktig at det gripes inn overfor personer som på en så hensynsløs måte utnytter og svindler forbrukere.”

- Da anmeldelsen ble levert, hadde Forbrukerombudet mottatt en rekke skriftlige klager på Hamar-organisasjonene. Disse anmeldelsene fikk VG innsyn i etter at å ha begjært innsyn etter Offentlighetsloven. VG tok kontakt med flere av klagerne, og noen av dem stod senere frem i avisen og fortalte om sine erfaringer med telefonselgerne.
- Vegar Bjerke og Sjur Lothe Larsen er også politianmeldt for bedrageri av bobestyreren etter konkursen i callsenteret Yacom Telesales, advokat Hans Bogsti. Begge sakene etterforskes nå ved Hedmark politidistrikt.
- 15. desember 2010 måtte Bjerke og Lothe Larsen møte i Hedmarken tingrett, etter at bobestyreren hadde sendt inn begjæring om at begge ble ilagt konkurskarantene. Bogsti mener de må ilegges karantene fordi de har gjort seg skyldig i flere straffbare forhold og beriket både seg selv og selskapene sine på innsamlede midler. Han ba også om at de ble suspendert fra eksisterende selskapsverv. Tingretten har enda ikke fattet sin beslutning.
- Etter VGs omtale har flere av de sentrale personene i organisasjonene på Hamar trukket seg ut. Foreningen for Barnas Fremtid ble nedlagt 21. april i fjor. Mikkel Aukrust trakk seg som leder i SID Norge 15. mars i fjor. I vinter ble nettsidene til Nødhjelp Romania fjernet.
- En rekke medier, både lokale og landsdekkende, har fulgt opp VGs saker. Blant annet har Aftenposten og Hamar Arbeiderblad skrevet flere artikler om pengeinnsamlerne på Hamar.

Innsamlingskandalen

- Etter VGs omtale er det reist krav om at det må stilles strengere krav til pengeinnsamling i Norge. I oktober uttalte daværende generalsekretær i CARE Norge, Marte Gerhardsen, at Norge må få en offentlig godkjenningsordning for alle som vil samle inn større beløp. Gerhardsen pekte på at Norge bør gjøre som våre naboland, som har lovregulert pengeinnsamling.
- Den norske ambassaden i Bangkok reagerte sterkt da de oppdaget at organisasjonen Child Care reklamerte med at de gjennom å kontakte ambassaden hadde funnet frem til en seriøs og veletablert organisasjon i Thailand å donere penger til. Ambassaden sa at de ikke kunne komme med en offisiell anbefaling på et barnehjem i Thailand, og forlangte teksten fjernet på Child Care sine nettsider. Dette ble etterkommet.

Tidsbruk

Jeg jobbet med denne saken hovedsaklig i to perioder. Den første artikkelen om Foreningen for Barnas Fremtid som sto på trykk 1. februar brukte jeg rundt en uke på. I tillegg brukte jeg de tre-fire etterfølgende dagene på å sjekke tips og jobbe med en oppfølgersak, som vi etter hvert bestemte oss for å vente med til rapportene fra borevisoren og bobestyreren etter Yacom-konkursen var klar.

Lørdag 28. august trykket vi den første saken om at bare 564.000 av 29 millioner innsamlingskroner var gått til formålet, over fire sider i papiravisen. I forkant av publiseringen arbeidet jeg med saken i cirka tre uker, inkludert flere reiser for å møte kilder. De tre neste dagene fulgte vi opp saken over fem sider. Ut over høsten og vinteren publiserte vi seks nye saker i kjølvannet av saken. Totalt har VG trykket tretten artikler i papiravisen, i tillegg har VG Nett omtalt saken flere ganger.

VG mottok mer enn 60 tips og andre henvendelser etter at vi begynte å skrive om saken.

Spesielle erfaringer

Hendelser i hverdagen kan være utgangspunkt for spennende journalistikk.

Å stille kritiske spørsmål ved ting man observerer, som oppringningen fra telefonselgeren på Hamar, kan resultere i at man får belyst viktige samfunnsspørsmål og avdekket kritikkverdige forhold. Denne saken er etter min mening et eksempel på det.

Vi bør vi bli flinkere til å bruke egen observasjon som journalistisk metode. I en tid hvor mange journalister ofte jager i flokk, er det viktig at man kan gå egne veier og gjøre egne analyser.

I Norge er pengeinnsamling ikke lovregulert, og i prinsippet kan hvem som helst samle inn penger til hva som helst, uten at noen kan sjekke om pengene faktisk går til det givene tror. Eldre ser ut til å være en yndet målgruppe for telefonselgerne, og her har pressen et ansvar for å avdekke useriøse aktører.

Å jobbe med denne saken har vært en stor utfordring, blant annet fordi de sentrale aktørene har vært svært lite samarbeidsvillige. Flere av dem har vært vanskelig å få i tale. Noen har VGs reportere derfor måttet oppsøke hjemme, fordi de ikke har svart på telefon eller epost.

Nå risikerer flere av dem å måtte svare for seg i rettssalen.